

KAFKAS KÜLTÜRLERİ FESTİVALİ - KARS

Kars eskiden beri Kafkasya'nın kültürler beşiği ve başkentidir. Tiflis, Gürcü; Erivan, Ermeni; Bakû, Azeridir. Ama Kars herkesin sığınağıdır. Paris gibidir. Yurtsuzların yurdu. Türk şehri olagelmıştır. Ancak yüreği geniş, anaç bir kent olmuştur. Dönem dönem işgaller yaşasa da özbenliğini bozmadan, herkese bağrını açabilmıştır.

O kadar özgündür ki, 1919-20 emperyalizmin işgalinde bile Kars ayrı tutulmuş, daha sonra da İngiliz jandarmalığına bırakılmıştır. Sonrası, M. Kemal Samsun'a çıkmadan Kars'ta bağımsızlık ateşi yakılmış ve hatta bağımsız cumhuriyet kurulmuştur. İngilizler tarafından tutuklanan yöneticiler ve arta kalanlar, o gün M. Kemal ve Kuvvacıların en iyi arkadaşları, bugün de izinde yürüyen nesillerle Kars hep özgün olabilmıştır

80'den sonra metal plak et ve festival hastalığına tutulan belediyeçilik, sünnet, yağlı güreş, 5. sınıf pavyondan toplama şarkıcılarla festival festival oldu. Elbisenin içine sığmayan belediye başkanları ve o ilin, ilçenin 'yüksek vasıf' lı devlet görevlileri, birbirlerine sarı teneke plak üzerine basit övgüler dizen 'plaket' törenleri düzenler oldu.

Tam da bu kargaşanın ortasında, Kars Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu , 3 gün süreli, tiyatro, sinema, halk dansları, edebiyat ve sanat söyleşileri, 3 güne 3 büyük konser organize ederek Azeri, Gürcü, Ermeni ve Türk kültürlerini bir barış adası yaparak; doğudan barış meşalesi yakmıştır. Kendisini de, bu çabaya katılan isimsiz arkadaşlarını da kutluyorum.

Karşı sanatçılar, yazarlar, gazeteciler, gurbetteki işadamları bu festivale katıldılar.

Bunlardan en çok etkilendiğim, liseden Türkçe öğretmenim olan Neşe Doster (Aküzüm) ve yeni bitirdiği "Kars - Memleketim Benim" kitap çalışması oldu. Neşe Doster, Karşıların gurbet yolculuğuna çıktıktan sonra Kars'ı sevdiğini, oysa Kars'ta bu aşkı açık edecek fırsat-pozisyon olmadığından bahsederek, kitap değil de bir hasretlik türküsü yakmış. Sevgili öğretmenim çok çeşitli resimler çekmiş. Kars, sanki küçük Anadolu. Her resim var. Başta ZÜBÜK olmak kaydıyla, ortaoyuncular, meddahlar, aydınlanma savaşçıları, ulusal çapta sanayicisi, tüccarı, yazgısını bekleyen Karşıdan tut, yazgı yazanına kadar türlü türlü resimler... Bu Kars'ta böyle de Kastamonu'da farklı mı?

"Niye böyle?" diyen şaşkın hocam, izinle anlatayım:

Burada iki ihtimal var:

1- Koparılmı:

İstemedi, doymadan, yarım kalmışlıklar var. Akıl orada vücudu burada. İnsanlar bazen aklından uzak yerde olurlar. Biz Anadolu insanı, iş-aş, eğitim vb. kaygılarla terk ettik baba ocağını. Bir örnekle: Kanuni döneminde haremağası Venedik asıllı bir Marakeşliymiş. Marakeşli, Venedik Senatörü'nün kızını sever. Senatör de Marakeşliye haddini bildirmek için onu hadım ettirir ve korsanlara satır. Seninki gide gide Tapkapı Sarayı'na satılır. Sonra da haremağası olur Hürrem 'in. Her akşam içer ve ağlarmış 150 kiloluk haremağası. Bir gün başka bir hadım, "Ağa derdin ne, niye ağlarsın?" der. Ağa cevaben: "Sen anlamazsın, sen yaşın küçükken söküldün, ben erkekliği fark etmişim" der ve ağlamaya devam eder. Şimdi kimimiz böyle Kars'ı fark etmişken doymadan ayrıldık. Baba ocağı hep tüter burnumuzda. Biraz gerçek biraz süs ama hep güzel bir hayaldir "baba ocağı" .

2- Geç anlama:

İnsanlar gençken, çocukken babası anası çok yaşlı gözükür gözüne. Ev, eşya, kasaba, şehir çok köhne gözükür. Bir an evvel kaçmak-kurtulmak ister. Zamanla bunu başarır da. Olgunlaştıktan sonra, edindiği bilgiler onu eskiye, kendine, kendini aramaya götürür. Doğup büyüdüğü çevreye gider, gördüğü her taş, gökteki kuş bile ona bir şeyler hatırlatır. Bu buluşma onun bilincinde kimi zaman yıkımlara, kimi zaman da yarım kalmış düşlerinin tamamlanmasına sebep olur. Bazen ağlar bazen güler. Geçmişte kalan iyilikler Semerkand meyvesi gibi lezzetli, günahlar ise söğüt gölgesi gibi uzun olur. Herkese geçmişle barışık hayat nasip olmamış.

N. Doster, bu çalışmasında gurbet kuşlarını, onların özlemini, kendilerini didiklemeyi öğretmiş. Teşekkürler öğretmenim.

"Her kuş kanadında kendi coğrafyasının renklerini taşır" der; Atinalı antik filozoflar.

Ben kuşlarımı da kanatlarındaki renkleri de seviyorum.